

**Antikos kultūros konkursas
2018 m.**

**9–10, 11–12 klasės
Užduočių atlikimo laikas 2 val.**

mokykla (gimnazija)

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 69

Vertinimas:

A. LITERATŪRA, MITOLOGIJA

- 1. Šiame antikinės vazos piešinyje ir Paulo Rubenso paveiksle pavaizduotas tas pats mitas. Koks? Kokius veikėjus atpažįstame?**

Pario teismas (trumpai papasakoti). Dešinėje sėdi Paris su piemens lazda, šalia stovi Hermis, atlydėjęs deives pas Parį. Dievą atpažįstame iš skrybėlės su sparneliais, šauklio lazdos ir sandalų. Hera, Atėnė ir Afrodité varžosi dėl obuolio, skirto gražiausiajai.

Vertinimas: Už išsamų atsakymą 5 taškai.

Suma:

2. Šioje Berninio skulptūroje ir Henry Gibbs paveiksle pavaizduotas tas pats mitas. Koks (papasakokite pora sakinių)? Koks Antikos autorius kokiame kūrinyje papasakojo ši mito epizodą?

Enėjas iš degančios Trojos ant pečių išneša savo seną tėvą Anchisą ir išsiveda sūnų Askaniją (Julą). Vergilius Enéjidėje.

Vertinimas: Už išsamų atsakymą 5 taškai.

Suma:

3. Atsakykite į klausimus, pažymėdami teisingą atsakymą.

- Kokiam epe pirmą kartą papasakotas mitas apie medinį Trojos arklį?
 - a. Homero *Ilijadoje*
 - b. Vergilijaus *Enéjidėje*
 - c. Homero Odisėjoje
 - d. Ovidijaus *Metamorfozėse*
- Kaip Homero *Ilijadoje* vadinas dievų kraujas?
 - a. ichoras;
 - b. ambrozija;
 - c. nektaras;
 - d. aigida
- Iš kur išskrido Daidalas su Ikaru, pasidarę sparnus?
 - a. iš Mažosios Azijos;
 - b. iš Atėnų;
 - c. iš Delo;
 - d. iš Kretos
- Ką reiškia Atėnės epitetas Partena?
 - a. Kariūnė;
 - b. Darbininkė;
 - c. Miesto globėja;
 - d. Mergelė
- Koks mirtingas jaunuolis buvo paimtas į Olimpą ir tapo vyno pilstytoju?
 - a. Heraklis;
 - b. Ganimedas;
 - c. Orijonas;
 - d. Tesėjas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

4. Kurios iš šių deivių nėra Mūzos? (išbraukite)

a. Kalijopė	d. <u>Amfitritė</u>	g. Euterpė	j. <u>Eos</u>
b. Erato	e. Uranija	h. <u>Leukotėja</u>	
c. <u>Kalipso</u>	f. Melpomenė	i. Talėja	

Vertinimas: Už teisingai išbrauktą vardą 0,5 taško (daugiausia 2). Jei išbraukiamas neteisingas variantas, minusuojamė 0,5 taško.

Suma:

5. Perskaitė veikalų ištraukas, atsakykite į klausimus.

**1) Vos tik ji baigė maldaut, sustingimas apima kūnq,
Minkštu brazdu apsitraukia bemat švelni jos krūtinė,
Rankos išauga šakom, plaukai – lapotom šakelėm.
Koja, lig šiol bėgli, šaknim aptingusia virsta,
Aukšta viršūne burna, belieka jai vienas grakštumas.
Febas ir tokią ją myli ir, ranką pridėjės prie medžio,
Jaučia, kaip plaka širdis žievės padengtojoj krūtinėj,
Spaudžia į glėbi šakas, kaip gyvą kūną apglėbęs,
Lūpomis siekia bučiuot, bet traukiasi medis nuo lūpų.
„Žmona manaja tu būt negali, – Apolonas jai tarė, –
Būsi tad mano medžiu.** (Vertė Antanas Dambrauskas).

Autorius: *Ovidijus*

Kūrinio pavadinimas: „*Metamorfozės*“

Apie kokį mitinį herojų ar istorinę asmenybę čia kalbama? *Dafnę*

**2) Tuokart ištraukiau aš baslį iš mėšlo krūvos dideliausios,
Kaitinti galą pradėjau, o žodžiais tik drąsinau vyruš,
Kartais kad jie išsigandę manęs reikale neapleistų.
Greitai baslys tas, iškaitęs ugnį, jau liepsnoti pradėjo,
Nes, nors ir žalio dar būdamas medžio, jau visas žéréjo.
Tuokart, ištraukęs iš žaizdro, artyn priéjau, o bičiuliai
Laikësi man iš šalių, ir drąsumą jiems įkvépē dievas.
Jie tad alyvmedžio baslį, aštriai nutašytą, paémę
Vérę į akį, o aš, iš viršaus užsigulęs ant galo,
Sukti pradėjau, kaip skersbalkį laivo kad gręžia dailidė, <...>
 Baisiai subliuvojisai, net uolos aplink sudrebėjo. <...>
Baslį sukruvintą visą iš savo akies jis išrovė,
Trenkė į šalį, pasiutęs iš skausmo.** (Vertė Jeronimas Ralys)

Autorius: *Homeras*

Kūrinio pavadinimas: „*Odisėja*“

Koks mitinis herojus ar istorinė asmenybė čia kalba? *Odisėjas*

Apie kokį mitinį herojų ar istorinę asmenybę čia kalbama? *Apie kiklopą Polifemą*

3) Tad prašytele prašau jus, vyrai atėniečiai, vieno daikto: girdėdami mane ginantis tokiai pat žodžiai, kokiai esu prates kalbėti viešoje aikštėje prekiui stalų pašaliais, kur daugelis estate mane girdejė, ir kitur, nesistebékite ir dėl to nekelkite triukšmo. Mat, taip yra: šiandien aš stoju prieš teismą pirmą kartą, sulaukęs septynių dešimtų metų, tad šios vietas kalba yra man svetima. (Vertė Antanas Smetona)

Autorius: *Platonas*

Kūrinio pavadinimas: „*Sokrato apologija*“

Koks mitinis herojus ar istorinė asmenybė čia kalba? *Sokratas*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

6. Perskaitykite Dantės Dieviškosios komedijos išstraukas ir atsakykite į klausimus.

- i. *Man rodės, lyg toj vietoj aš esu,
Kur Ganimedas saviškius paliko,
Staiga pagrobtas viešpačio dausų.*
- Kokia vietovė turima omenyje?** *Idos kalnas (Troja, Trojos apylinkės ar pan.)*
 - Kas čia pavadintas „viešpačiu dausų“?** *Dzeusas*
 - Kaip Ganimedas paliko saviškius?** *Pagrobtas erelio // Erelio nuneštas į Olimpą*

- ii. „*Tu – viešpats miesto, kur taip mokslai žydi, –
Kalbėjo Peisistratui ji pikta, –
Kuriam net ir dievai šlovės pavydi.*“
- Apie koki miestą čia kalbama?** *Apie Atēnus*
 - Apie koki Romos politiką čia kalbama?**
 - a. Julijų Cezari; b. Oktavijaną Augustą; c. Katona Jaunesnijį; d. Pompėjų Didijį

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

B. ISTORIJA. GEOGRAFIJA

- Iš kokio graikiško žodžio kilęs Kikladžių salyno pavadinimas?**

a. Kyklōps – Kiklops	c. kyknos – gulbė
b. <u>kyklos – ratas</u>	d. kylix – taurė
- Kokia sala graikų laikyta Kikladžių centru?**

a. Rodas; b. Mikonas; c. Naksas; d. <u>Delas</u>
--
- Kuris iš septynių senovės pasaulio išminčių buvo Atėnų įstatymų kūrėjas.**

a. Kleobulas	c. <u>Solonas</u>	e. Chilonas	g. Pitakas
b. Perijandras	d. Talis	f. Bijantas	
- Kuris Antikos autorius stebėjo ir apraše 79 m. Vezuvijaus išsiveržimą.**

a. <u>Plinijus Jaunesnysis</u>	c. Pausanijas
b. Herodotas	d. Seneka
- Kuris Romos imperatorius po didžiojo 64 m. Romos gaisro pasistatė Aukso rūmus?**

a. Oktavijanas Augustas	c. <u>Neronas</u>
b. Tiberijus	d. Kaligula
- Kuris istorikas visa tai apraše?**

a. Tukididas	a. Salustijus
b. <u>Tācitas</u>	b. Plutarchas

11. Ką reiškia posakis „lakoniška kalba“? Iš kur jis kilęs?

Trumpa, glausta, neišdailinta kalba. Lakonijos (Spartos) srities gyventojai garsėjo tuo, kad buvo neiškalbingi, bet narsūs kariai.

12. Iš kur kilęs žodis „moneta“?

Iš Junonos Monetos (Patarėjos) šventyklos, buvusios ant vienos iš Kapitolijaus viršūnių. Viename šventyklos gale buvo įrengta pinigų kalykla, todėl iš Junonos Monetos vardo atsirado žodis „moneta“.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą išsamų atsakymą 3 taškai (daugiausia 6).

Suma:

13. Graikai turėjo įvairių žodžių tam tikros formos ir paskirties indams pavadinti. Susiekite indu pavadinimus su paveikslėliais (skliausteliuose įrašykite atitinkamą raidę):

- (e) amfora – vynui ar aliejui laikyti
- (b) kilikas – taurė vynui gerti
- (d) hidrija – vandeniu iš šaltinio atsinešti
- (c) krateras – vynui miešti vandeniu
- (a) piksidė – dėžutė papuošalam s ar kitokiemis smulkiems daiktams laikyti

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

Kokiais tapybos stiliais jie nutapyti? Sprendžiant iš tapybos stiliaus, kurie iš jų ankstyvesni?

b ir e – juodafigūriu, a, c, d – raudonfigūriu. Ankstyvesnis juodafigūris.

Vertinimas: Už teisingą atsakymą 3 taškai.

Suma:

